

Til HelseOmsorg21 rådet
Ved leder Camilla Stoltenberg

11. april 2018

Forskning rettet mot kommunale helse- og omsorgstjenester: ressursinnsats og resultater. Behov for rutinemessige, kvalitetssikrede, kartlegginger

Bakgrunn

HO21-rådet oppnevnte i 2017 Kommunenes strategiske forskningsorgan (KSF), med et bredt mandat. KSF prioriterer i interimperioden å svare ut den delen av mandatet som omhandler modell for et permanent KSF med en regionstruktur, samt å foreslå en finansieringsmodell. Mandatets punkt om «særlig vektlegge og søke å dekke kunnskapssvake områder innen kommunenes helse- og omsorgstjenester, herunder helseutdanningenes læringsmål knytta til kommunal sektor», krever et kunnskapsgrunnlag som ikke finnes i dag.

HO21-prosessen avdekket at vi i Norge mangler oversikt over ressursinnsats og resultater for forskning rettet mot kommunale helse- og omsorgstjenester og deres pasienter/brukere. Mens NIFU årlig utarbeider en rapport om ressursbruk til forskning i helseforetakene, universitet- og høyskolesektoren og instituttsektoren, mangler vi systematisk oversikt over ressursinnsats og forskningsresultater som kan knyttes til primærhelsetjenesten. HO21-rådet tok derfor initiativ til å få gjennomført en kartlegging av både ressursinnsats og resultater knyttet til forskning og innovasjon i kommunale helse- og omsorgstjenester over tiårsperioden 2005-15. Dette var et engangsoppdrag som resulterte i rapporten *Forskning og innovasjon knyttet til kommunale helse- og omsorgstjenester: Kartlegging av ressursinnsats og resultater* (NIFU 2016:32.)

NIFUs rapport ble til som resultat av sammenstilling av en kombinasjon av bibliometri og FoU-statistikk, samt en spørreundersøkelse til utvalgte enheter for å mellom annet kartlegge innovasjonsaktiviteter. Man kan betrakte rapporten som et pilotprosjekt. Så langt foreligger imidlertid ingen planer om å utvikle en fast statistikk om ressursinnsats/resultater for forskning rettet mot helse- og omsorgstjenester utenfor sykehus.

Bestilling til HO21-rådet fra KSF

På et møte med KSF høsten 2017 inviterte Camilla Stoltenberg KSF til å fremme bestillinger til HO21 rådet for å skaffe til veie nødvendig kunnskapsgrunnlag for arbeidet til KSF. KSF vil med dette anmode HO21-rådet/NFR om å følge opp og videreutvikle arbeidet som ble startet med utarbeidelsen av den ovennevnte rapporten.

KSF har gått igjennom funnene i NIFUs rapport og fått tilgang til forskningsresultatene som ligger til grunn for året 2014 i rapporten. Gjennomgangen viser at NIFU rapporten dette året i svært beskjeden grad (ca. 10-15%) hadde fanget opp forskning som utgikk fra eksempelvis landets fire allmennt medisinske forskningsenheter eller fra fire sentra for omsorgsforskning (publikasjoner fra

Omsorgssenter Midt ikke undersøkt). Med bakgrunn i erfaringer fra denne rapporten, samt hvordan den regulære FoU-statistikken utarbeides, anbefaler vi at videreføringen av dette arbeidet deles i to:

1. *En utvidelse av dagens nasjonale FoU-statistikk til også å innbefatte forskning og utviklingsarbeid (FoU) rettet mot kommunale helse- og omsorgstjenester og deres brukere/pasienter.*
2. *Videre utvikling av bibliometriske metoder m.m. for å rutinemessig evaluere resultatene av ressursinnsatsen rettet mot kommunale helse- og omsorgstjenester.*

Utvidelse av den nasjonale FoU-statistikken

KSF anmoder om at det utvikles en årlig FoU-statistikk som kan reflektere ressursinnsats som er rettet mot kommunale helse- og omsorgstjenester og deres pasienter/brukere. I likhet med den nasjonale FoU statistikken som NIFU utarbeider i dag, er det viktig at man også her kan skille mellom årsverk/personale i teknisk/administrative stillinger og årsverk/personale som er knyttet til forskning. Likeledes er det ønskelig at man kan skille mellom utgifter til forskning og utviklingsarbeid. Dette innebærer en mindre utvidelse av dagens nasjonale FoU-statistikk, slik at også kommunal helse- og omsorgssektor blir inkludert i det arbeidet som allerede blir gjennomført. KSF mener at dette er en effektiv måte å følge opp arbeidet på, og som også vil sikre sammenlignbarhet på tvers av sektorer.

Evaluering av ressursinnsats og resultater

For å styrke kunnskapsgrunnlaget for forskningspolitikken, anmoder KSF om at det også utvikles en rutinemessig kartlegging av resultater av ressursinnsatsen til forskning slik at det skal være mulig å se innsats og resultater i sammenheng. Det vil i denne forbindelse være ønskelig å få vurdert om det er mulig å kategorisere forskningsresultater på en måte som bedre korresponderer med hovedkategoriene «helse» og «omsorg» i tjenestene. En slik kartlegging vil først og fremst bygge på bibliometriske data, men kan også vurdere andre mål som er bedre egnet til å fange opp resultater av en mer anvendt art – og som er av betydning for helse- og omsorgssektoren.

Man må antakelig knytte en referansegruppe til arbeidet. Denne bør bestå av personer med inngående kjennskap til kommunale helse- og omsorgstjenester, herunder ledere av kommunale helse- og omsorgstjenester, forskere med forskning rettet kommunale helsetjenester og forskere med forskning rettet mot kommunale omsorgstjenester. Dette for å kvalitetssikre datagrunnlaget for det som etter vår mening bør bli en fast statistikk-innhenting.

Med vennlig hilsen

Nina Mevold

Leder

Jørund Straand

Medlem

Kommunenes strategiske forskningsorgan

